ELOISA

Etelä-Savon hyvinvointialue

Palvelusetelin sääntökirja

Terveyspalvelujen terapiat, tutkimukset ja apuvälineet

Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus 23.11.2026 § 211

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Sisällys

1 Sääntökirjan palvelukohtainen osa 4
2 ADI-R (The Autism Diagnostic Interview-Revised) 4
2.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 5
3 ADOS-2 (Autism Diagnostic Observation Schedule) 5
3.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 5
4 DDP-terapian palveluseteli 5
4.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 6
5 EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing) 6
5.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 6
6 Fysioterapia 6
6.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 7
7 Koululaisten näön tutkimuksen palveluseteli (optikko) 7
7.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 8
8 Koululaisten näön tutkimuksen palveluseteli (Silmälääkäri) 8
8.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 9
9 Lymfaterapia 9
9.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 10
10 Musiikkiterapia 10
10.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 11
11 Neuropsykiatrinen valmennus 11
11.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 11
12 Neuropsykologinen kuntoutus 11
12.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 12
13 Neuropsykologin tutkimus 12
13.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 13
14 Pariterapia 13
14.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 13
15 Perheterapia 13
15.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 14
16 Peruukki 14

16.1 Luovutusperusteet 14
16.2 Vaatimukset palveluntuottajalle 15
16.3 Palvelusetelin arvo ja palvelusetelipalvelun hinnoittelu 16
16.4 Palveluseteli tavanomaiselle peruukille 16
16.5 Palveluseteli yksilölliselle peruukille 16
17 Psykofyysinen fysioterapia 17
17.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 17
18 Psykologin tutkimus 18
16.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 19
19 Puheterapia 19
19.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 19
20 Ratsastusterapia 20
20.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 20
21 Rintaproteesit 20
21.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 20
22 SI-terapia lapset 21
22.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 21
23 Theraplay -terapia 21
23.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 22
24 Toimintaterapia 22
24.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 23
25 Tukipohjalliset 23
25.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 23
26 Tukisukat 24
26.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 24
27 Yksilöpsykoterapia 26
27.1 Vaatimukset palveluntuottajalle 26
28 Palveluseteliprosessi 26
28.1 Palvelusetelin myöntäminen asiakaskohtaiseen hoidontarpeen arviointiin perustuen 27
29 Palvelun laatuvaatimukset 27
29.1 Virhe palveluissa 28
29.2 Palveluntuottajan toimitilat, laitteet ja välineet 29

29.3 Palveluntuottajan henkilökunta 29
29.4 Alihankinta ja vuokratyövoima 30
30 Palvelusetelin arvon määrittäminen ja mahdollinen omavastuu 30
31 Palvelusetelin ulkopuolelle jäävät toimenpiteet 30
32 Laskutus 31
33 Palvelun peruuntuminen ja poikkeustilanteet 32
34 Käyntitietojen, potilasasiakirjojen ja palautteen kirjaaminen ja siirto osapuolten välillä 33
35 Matkakorvausten määräytyminen 33
36 Palaute 34
37 Sääntökirjan voimassaolo ja muuttaminen 34
38 Palveluntuottamiseen sovellettava lainsäädäntö 34
39 Palveluntuottajan toimitettavat liitteet 35
Liitteet 35

1 Sääntökirjan palvelukohtainen osa

Palveluseteleiden käyttöä säätelee Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009). Sitä sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen hyvinvointialueen järjestämissä sosiaali- ja terveyspalveluissa silloin, kun palvelua tuottavat yksityiset palveluntuottajat.

Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelusetelin sääntökirjat muodostuvat yhteisestä yleisestä osasta ja palvelusetelikohtaisista osista. Hakeutuessaan palveluntuottajaksi yritys, järjestö tai yhteisö hyväksyy sääntökirjan yleisen osan ja niiden palveluiden palvelusetelikohtaiset osat, joihin se hakeutuu palveluntuottajaksi.

Yhteisessä Etelä-Savon hyvinvointialueen sääntökirjan yleisessä osassa on määritelty palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset, palveluntuottajan edellytykset, palveluntuottajaksi hakeutuminen ja palvelutuottajan hyväksyminen, asiakkaan asema, palveluntuottajalle maksettavan korvauksen maksatus, hinnan muuttaminen, valvonta, palveluntuottajan hyväksymisen peruuttaminen ja poistaminen palvelusetelituottajien luettelosta, verotus, erityisehdot, lisätiedot- ja -ehdot sekä sääntökirjan muuttaminen ja julkisuus.

Tässä sääntökirjassa kerrotaan Etelä-Savon hyvinvointialueen terveyspalvelujen terapioiden, tutkimusten ja apuvälineiden palveluiden palvelukohtaiset ehdot. Tämän palvelukohtaisen osan lisäksi palvelusetelisääntökirjan yleinen osa määrittelee palvelusetelipalveluna tuotettavaa palvelua. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien palveluiden tuottajaksi

2 ADI-R (The Autism Diagnostic Interview-Revised)

ADI-R (The Autism Diagnostic Interview-Revised) on puolistrukturoitu diagnostinen haastattelu, jonka avulla arvioidaan autismiin ja muihin autismikirjon kehityshäiriöihin liittyvää käyttäytymistä. Haastattelu tehdään huoltajalle/ huoltajille tai muulle hoitajalle, joka tuntee hyvin tutkittavan kehityshistorian ja nykyisen käyttäytymisen. ADI-R-haastattelua voidaan käyttää sekä lapsen että aikuisen arviointiin, kunhan tutkittavan kehitysikä on yli 2 v 0 kk.

Haastattelu koostuu 93 kohdasta ja kohdistuu kolmeen käyttäytymisen osa-alueeseen, jotka ovat keskeisiä autismikirjossa: 1. kieli ja kommunikaatio, 2. vastavuoroinen sosiaalinen vuorovaikutus sekä 3. rajoittuneet, toistavat ja stereotyyppiset käyttäytymisen mallit ja kiinnostuksen kohteet.

Haastattelun kesto on noin 3–4 tuntia, jonka jälkeen haastattelu pisteytetään algoritmien avulla ja kirjoitetaan auki lausunnoksi. Algoritmien valinta tapahtuu tutkittavan iän perusteella.

Lausunnon kirjoittamiseen kuluu noin yksi työpäivä.

2.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Psykologi, sairaanhoitaja tai lääkäri (LVV), joka on käynyt ADI-R -käyttäjäkoulutuksen.

3 ADOS-2 (Autism Diagnostic Observation Schedule)

Autism Diagnostic Observation Schedule (ADOS-2) on puolistrukturoitu havainnointimenetelmä, jota käytetään osana autismikirjon häiriön diagnostiikkaa.

ADOS-2-arvion tarkoituksena on saada standardoitua tietoa tutkittavan kommunikoinnista, sosiaalisesta vuorovaikutuksesta sekä toimintatavoista esimerkiksi leikkiessä ja tehtäviä tehdessä. ADOS-2-arvio koostuu viidestä eri moduulista, joilla voidaan arvioida eri kehitys- ja ikätasolla olevia henkilöitä pikkulapsista aikuisiin. Tutkija valitsee soveltuvan moduulin tutkittavan kielellisen tason ja iän perusteella.

ADOS-2-arvion suorittamiseen kuluu aikaa 60 minuuttia. Pisteytykseen ja tutkimusyhteenvedon kirjoittamiseen käytetty aika vaihtelee runsaasti: 60-150 minuuttia. Tutkimusyhteenvedon kirjoittamiseen keskimäärin 90 minuuttia.

3.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Psykologi, sairaanhoitaja tai lääkäri (LVV), joka on käynyt ADOS2 -käyttäjäkoulutuksen.

4 DDP-terapian palveluseteli

DDP-menetelmä (Dyadic Developmental Psychotherapy, vuorovaikutteinen kehityspsykoterapia) pureutuu häiriön ytimeen, vaurioituneeseen kiintymysmalliin, joka estää uusien parantavien ihmissuhteiden tervehdyttävää vaikutusta. DDP kohdistuu lapseen tai nuoreen ja häntä hoitavaan aikuiseen / hoitaviin aikuisiin, jotta vääristyneet vuorovaikutusmallit voitaisiin korjata parantavissa tunnesuhteissa. Arjen aikuiset ovat vahvasti mukana terapian toteuttamisessa.

DDP-lähestymistavan tavoitteena on saada aikaan luottava, intersubjektiivinen ja vuorovaikutteinen side ihmissuhteessa, käyttäen välineinä PACE-asennetta (Playfulness, Acceptance, Curiosity, Empathy = leikkisyys, hyväksyntä, uteliaisuus, empatia), affektiivis-reflektiivistä vuoropuhelua ja muita interventioita. Tällainen työskentely vaikuttaa neurologisesti aivoihin aktivoiden niitä aivojen osia, jotka edistävät avoimuutta ja yhteyttä ihmissuhteessa sen sijaan että ihminen käyttäytyisi torjuvasti ja suojautuen – vaikka taustalla onkin varhaisia traumakokemuksia. DDP-menetelmä huomioi kokonaisvaltaisesti sekä vanhemman/hoivaajan että lapsen/nuoren lähtökohdat ja mahdollistaa trauman ja menetysten integroimisen osaksi

elämäntarinaa, edesauttaa uutta vanhemmuutta, auttaa tunnetilojen säätelyssä ja parantaa itsereflektiivistä toimintaa.

DDP-terapiaan ohjataan yleensä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluista, kun menetelmä on arvioitu riittävien tutkimusten pohjalta soveltuvaksi.

4.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö (LVV), joka on suorittanut DDP-koulutuksen.

5 EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing)

EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing) on menetelmä, jota voidaan hyödyntää osana terapeuttista hoidollista kokonaisuutta. Menetelmän perustana on asiakkaan omat elämänkokemukset, sekä kyky ja halu kohdata kokemuksiinsa liittyviä vaikeita tunteita.

EMDR-terapia antaa mahdollisuuden vaikeiden kokemusten ja nykyisyyttä häiritsevien muistojen työstämiseen. Menetelmän käyttö voi merkittävästi nopeuttaa traumaattisesta tapahtumasta toipumista ja vähentää asiakkaan kokemaa stressiä menneisyyden tapahtumista. Kuntoutujalle tulee realistisempi näkemys menneisyyden tapahtumasta, ja hän voi levollisesti ajatella tapahtunutta yhtenä osana elämänhistoriaansa. Muutokset tapahtuvat mielikuvissa, tunteissa, kehossa ja uskomuksissa.

EMDR-terapiajakso voidaan myöntää itsenäisenä terapeuttisena kuntoutusjaksona tai osana yksilöpsykoterapeuttista hoito- ja kuntoutuskokonaisuutta.

5.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Soveltuva terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö (psykoterapeutti, psykologi, psykiatrian alojen erikoislääkäri) ja EMDR -menetelmäkoulutus (esim. lasten ja nuorten palveluja tuottavalla Europen sertifikaatio tämän asiakasryhmän hoitoon).

Terapeutilla tulee olla käytettävissään terapian toteuttamiseen soveltuva tila ja välineet, josta hän vastaa itsenäisesti. Terapeutin tulee toimittaa palaute toteutuneen terapiajakson päätteeksi kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle.

6 Fysioterapia

Fysioterapiassa korostetaan asiakkaan osallistumista sekä aktiivisen omahoidon tukemista. Fysioterapian tavoitteet tehdään yhdessä asiakkaan kanssa ICF osallistumisen taso huomioiden ja niiden saavuttamista tulee sarjan aikana arvioida. Omahoitokeinot räätälöidään tukemaan

asiakkaalle merkityksellisiä tavoitteita ja päivittäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä painottaen terapeuttista harjoittelua ja fyysisen aktiivisuuden sekä terveysliikunnan ohjausta.

Fysioterapian tavoitteet tehdään yhdessä asiakkaan kanssa ICF osallistumisen taso huomioiden ja niiden saavuttamista tulee sarjan aikana arvioida. Omahoitokeinot räätälöidään tukemaan asiakkaalle merkityksellisiä tavoitteita ja päivittäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä painottaen terapeuttista harjoittelua ja fyysisen aktiivisuuden sekä terveysliikunnan ohjausta. Asiakkaan toimintakykyä arvioidaan hoitosarjan alussa ja lopussa. Arvioinnissa ja palautteissa tulee käyttää standardoituja toimintakyky/elämänlaatumittareita.

Erityistason fysioterapian palveluseteli myönnetään asiakkaalle, joka tarvitsee kuntoutusta akuuttiin toimintakyvyn heikentymiseen tai jolla on pysyvä toimintakyvyn haitta, kuten esimerkiksi joissakin neurologisissa sairauksissa tai CP-vammoissa.

Allasterapia on fysioterapian erityismuoto, jossa kuntoutus toteutetaan vedessä, hyödyntäen veden nostetta, vastusta ja painetta. Sen tavoitteena on saavuttaa asiakkaan paras mahdollinen liikkumis- ja toimintakyky joko itsenäisesti tai apuvälineiden avulla silloin, kun se ei muutoin ole fysioterapian avulla kuivalla maalla saavutettavissa tai allasterapian merkitys osana fysioterapiaa on toimintakyvyn kannalta perusteltua. Allasterapia palveluseteliin ei sisälly altaan ulkopuolella toteutuva avustaminen (pesu- ja pukutilat).

6.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Palveluun nimetyn henkilön on oltava laillistettu ammattihenkilö fysioterapeutti. Ammattinimike on Lupa- ja valvontavirasto LVV:n valvoma ja sitä voi käyttää vain fysioterapeutin, (lääkintävoimistelijan tai erikoislääkintävoimistelijan) tutkinnon suorittanut henkilö.

7 Koululaisten näön tutkimuksen palveluseteli (optikko)

Myönnettävänä palvelusetelituotteena on koululaisten optikon tutkimus. Palveluseteli voidaan myöntää Etelä-Savon hyvinvointialueella koulua käyville oppilaille. Päätökset perustuvat aina yksikölliseen tarveharkintaan. Silmälasien hankkiminen ei kuulu palveluseteliin.

Palveluntuottaja aloittaa uuden asiakkaan tutkimuksen kuukauden sisällä palvelun tilaamisesta. Palveluntuottaja sitoutuu siihen, että palveluseteli käytetään vain siihen tarkoitukseen, joka myöntämispäätöksessä on määritelty. Terveydenhoitaja voi myöntää oppilaalle palvelusetelin joko optikon suorittamaan näkötutkimukseen ja/tai silmälääkärille ohjeiden mukaisesti. Palvelu sisältää optikon tutkimuksen silmäsairauden tai sen epäilyn selvittämiseksi sekä tarpeellisen taittovian hoidon määräämisen. Palveluun kuuluu lisäksi hoitopalautteen täyttäminen.

Optikko on terveen silmän optisten vikojen, näönkäytön ja silmälasien määrityksen asiantuntija. Silmälääkäri on optisten vikojen, näönkäytön, silmien terveyden ja sairauksien asiantuntija. Palvelusetelillä ostettuun käyntiin sisältyy kaikkien vastaanotolla määrättyjen ja otettujen tutkimusten tulkinta.

Palveluun kuuluvaan optikon tutkimukseen sisältyy pääsääntöisesti molempien silmien:

- näöntarkkuuden tutkiminen
- silmän taittovirheen määrittäminen, mikäli näöntarkkuus ei ole normaali tai taittovirhettä epäillään asiakkaan oireen tai palveluun hakeutumisen syyksi. Lapsilla näissä tapauksissa edellytetään taittovoimakkuuden määrittämistä sykloplegiassa
- hoidoksi annettavien lääkemääräysten kirjoittaminen
- asiakkaan lähettäminen tarpeellisiin jatkotutkimuksiin silmätautien erikoislääkärille
- suullisen ja kirjallisen hoitopalautteen antaminen asiakkaalle tai hänen edustajalleen.

Optikolla on velvollisuus ohjata potilas lääkärin vastaanotolle silloin, kun hän toteaa tutkimuksissaan mahdollisiin sairauksiin tai lääketieteellisen tutkimuksen tarpeeseen viittaavia löydöksiä tai oireita.

7.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Henkilökunnan ja sijaisten tulee täyttää terveydenhuollon henkilöstölle asetetut lakisääteiset vaatimukset. Palvelua tuottavalta henkilöstöltä edellytetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukaista oikeutta harjoittaa ammattia.

8 Koululaisten näön tutkimuksen palveluseteli (Silmälääkäri)

Myönnettävänä palvelusetelituotteena on koululaisten silmälääkärin tutkimus. Palveluseteli voidaan myöntää Etelä-Savon hyvinvointialueella koulua käyville oppilaille. Päätökset perustuvat aina yksikölliseen tarveharkintaan.

Palveluntuottaja aloittaa uuden asiakkaan tutkimuksen kuukauden sisällä palvelun tilaamisesta. Palveluntuottaja sitoutuu siihen, että palveluseteli käytetään vain siihen tarkoitukseen, joka myöntämispäätöksessä on määritelty. Terveydenhoitaja voi myöntää oppilaalle palvelusetelin joko optikon suorittamaan näkötutkimukseen ja/tai silmälääkärille ohjeiden mukaisesti. Palvelu sisältää lääkärin tutkimuksen silmäsairauden tai sen epäilyn selvittämiseksi sekä tarpeellisen taittovian hoidon määräämisen. Palveluun kuuluu lisäksi hoitopalautteen täyttäminen.

Silmälääkäri on optisten vikojen, näönkäytön, silmien terveyden ja sairauksien asiantuntija. Oppilaan saadessa terveydenhoitajalta lähetteen ja palvelusetelin silmälääkärikäyntiä varten, pitää THL:n palveluseteliohjeen ohjeiden mukaan silmälääkärin tutkia oppilas. Optikko on terveen silmän optisten vikojen, näönkäytön ja silmälasien määrityksen asiantuntija.

Palvelusetelillä ostettuun käyntiin sisältyy kaikkien vastaanotolla määrättyjen ja otettujen tutkimusten tulkinta. Silmälasien hankkiminen ei kuulu palveluseteliin.

Palveluun kuuluvan silmätautien erikoislääkärin tutkimukseen sisältyvät pääsääntöisesti molempien silmien:

- Näöntarkkuuden tutkiminen
- Silmän taittovirheen määrittäminen, mikäli näöntarkkuus ei ole normaali tai taittovirhettä epäillään asiakkaan oireen tai palveluun hakeutumisen syyksi. Lapsilla näissä tapauksissa edellytetään taittovoimakkuuden määrittämistä sykloplegiassa
- Silmäluomien, sidekalvon, sarveiskalvon, etukammion ja mykiön biomikroskooppitutkimus
- Silmänpaineen mittaaminen tarvittaessa
- Silmänpohjan biomikroskooppitutkimus laajennetun mustuaisen läpi
- Silmäsairauden diagnosointi
- Kyynelteiden huuhtelu
- Hoidoksi annettavien lääkemääräysten kirjoittaminen
- Asiakkaan lähettäminen tarpeellisiin jatkotutkimuksiin ja hoitoon julkiselle sektorille tai muuhun asiakkaan omasta toiveesta valitsemaan terveydenhuollon yksikköön
- Tarvittavien sairasloma- ja muiden todistusten kirjoittaminen
- Suullisen ja kirjallisen hoitopalautteen antaminen asiakkaalle tai hänen edustajalleen

Palvelun tarjoajan tulee lisäksi suorittaa tarvittaessa laajuudessa ne silmälääkärin tutkimukset, joita asiakkaan silmäsairauden diagnostisoimiseksi tarvitaan. Näihin sisältyvät mm. silmänliikkeiden, sormiperimetrian, karsastuksen, mustuaisten valorefleksien, väriaistin sekä kammiokulman ja verkkokalvon reunaosien peilitutkimukset. Silmätutkimus ja hoidon suunnittelu kuuluu silmätautien erikoislääkärin, jolla on diagnoosin asetusoikeus, tehtäväksi.

8.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Henkilökunnan ja sijaisten tulee täyttää terveydenhuollon henkilöstölle asetetut lakisääteiset vaatimukset. Palvelua tuottavalta henkilöstöltä edellytetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukaista oikeutta harjoittaa ammattia.

9 Lymfaterapia

Lymfaterapia voidaan myöntää palvelusetelillä yksilöllisen harkinnan mukaan asiakkaalle, jolla turvotus on vaikeaa ja/ tai asiakkaalla on kudosmuutoksia turvotuksesta johtuen. Turvotuksen hoidon tavoitteena on työtä- ja toimintakykyä haittaavan lymfaturvotuksen välitön ja mahdollisimman tehokas vähentäminen säännöllisen kompressiohoidon, kuuriluonteisen intensiivisen manuaalisen terapian ja itsehoidon avulla.

- myönnetään turvotuksen hoitoon ennen kompressiotuotteiden (tukituotteet) aloittamista, jos turvotus on hankalaa

- tai turvotus on niin voimakasta huolimatta aktiivisesta tukituotteiden käytöstä

Lymfaterapiaa vaativia sairauksia voivat olla:

- Syöpäsairaudet
- Vaikeat laskimovajaatoiminnat
- Toimenpide tai vamma, joka on vaurioittanut imuteitä
- Synnynnäiset imusuoniston kehityshäiriöt

9.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

LYKO-terapian peruskurssi on Kelan hyväksymä, kansainväliset kriteerit täyttävä lymfaterapeutin koulutus ja tutkinto. Vaihtoehtoisesti hyväksytään myös kansainvälisesti akkreditoidun Dr. Vodder Academy Internationalin mukainen Vodder-lymfaterapiakoulutus (CDT).

10 Musiikkiterapia

Musiikkiterapia on monipuolinen kuntoutus- ja hoitomuoto, joka perustuu tieteelliseen tutkimukseen, hyödyntää musiikkia vuorovaikutuksen välineenä, ei vaadi asiakkaalta musiikillisia taitoja ja suunnitellaan ja toteutetaan yksilöllisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Musiikkiterapiaa voidaan käyttää pääasiallisena hoitomuotona tai kokonaishoidon osana muiden hoitomuotojen rinnalla.

Musiikkiterapiassa käytetään menetelmiä, jotka perustuvat mm. musiikin kuunteluun, äänenkäyttöön, soittamiseen ja improvisaatioon, musiikin tekemiseen, musiikkiin ja liikkeeseen sekä matalataajuiseen äänivärähtelyyn. Keskeistä on vuorovaikutus musiikin keinoin. Terapia voi sisältää myös keskustelua, kirjoittamista, muihin taidemuotoihin liittyvää ilmaisua sekä rentoutumista ja kehollisia menetelmiä. Musiikkiterapeutti ja asiakas valitsevat käytettävät menetelmät asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Fysioakustinen tuolihoito voi olla vain pienenä osana musiikkiterapiaa

Musiikkiterapian tavoitteita voivat olla esimerkiksi vuorovaikutustaitojen edistäminen, kehon hahmotuksen varmentuminen, oman toiminnan jäsentäminen, ympäristön hahmottaminen, tarkkaavaisuuden suuntaaminen ja ylläpitäminen, psyykkinen hyvinvointi, itseilmaisuun edistäminen, tunne-elämän, itsetuntemuksen, itseluottamuksen ja elämänhallinnan parantuminen, kipujen lievittäminen, toimintakyvyn edistäminen.

Musiikkiterapiaa toteutetaan yksilöterapiana. Lasten ja nuorten musiikkiterapiaan voi sisältyä hoitavan tahon määrittelemän kuntoutussuunnitelman mukaisesti ohjauskäyntejä lapsen lähiaikuisille tai lähiverkostolle (päiväkoti, koulu). Musiikkiterapiaa voidaan toteuttaa musiikkiterapiaan suunnitellussa tilassa tai lapsen arkiympäristössä (koti, päiväkoti, koulu).

10.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Musiikkiterapeutin SUMUKE-hyväksytty koulutus.

Musiikkiterapeutilla tulee olla käytettävissään terapian toteuttamiseen soveltuva tila ja välineet, josta hän vastaa itsenäisesti. Musiikkiterapeutin tulee toimittaa palaute toteutuneen terapiajakson päätteeksi kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle.

11 Neuropsykiatrinen valmennus

Neuropsykiatrisen valmennuksen tavoitteena on edistää kuntoutujan toimintakykyä, itsenäistä selviytymistä, hyvinvointia ja osallistumismahdollisuuksia. Neuropsykiatrista valmennusta voidaan käyttää neuropsykiatristen häiriöiden kuntoutuksessa.

Neuropsykiatrisen valmennuksen keskeisenä tavoitteena on valmennettavan kadoksissa olleiden voimavarojen löytäminen ja näin ollen kykenemisen tunteen kasvattaminen. Neuropsykiatrisella valmennuksella pyritään erityisesti toiminnanohjauksen taitojen harjaantumiseen. Näin siis tuetaan eri-ikäisten ja eri elämänvaiheissa olevien henkilöiden arjen- ja elämänhallinnan taitoja, uusien myönteisten toimintatapojen kehittymistä sekä myönteisen elämänpolun rakentumista.

Neuropsykiatrinen valmentaja auttaa valmennettavaa uskomaan omiin kykyihinsä ja auttamaan itse itseään. Valmennuksen avulla pyritään opettelemaan uusia toimintatapoja mahdollisimman hyvän itsenäisen elämän hallitsemiseen: opetellaan suunnittelemaan, aloittamaan ja loppuunsaattamaan arjen toimintoja, organisoimaan asioita sekä hallitsemaan ajankäyttöä.

Kuntoutusta voidaan toteuttaa hoitavan tahon suunnitelman mukaan yksilöllisesti ja tarpeen mukaisesti lapsen ja nuoren kohdalla ohjauskäyntejä toteuttaen.

11.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Laillistettu tai nimikesuojattu terveydenhuollon tai sosiaalihuollon ammattihenkilö ja Neuropsykiatrinen valmentaja –opinnot (vähintään 30 op).

Valmentajalla tulee olla käytettävissään valmennuksen toteuttamiseen soveltuva tila ja välineet, josta hän vastaa itsenäisesti. Valmentajan tulee toimittaa palaute toteutuneen valmennusjakson päätteeksi kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle.

12 Neuropsykologinen kuntoutus

Neuropsykologista kuntoutusta voidaan käyttää, kun suoriutumisen ja osallistumisen rajoitteet ovat esimerkiksi tarkkaavaisuuden, päättelyn, muistin ja kielellisten toimintojen ja hahmotustoimintojen, toiminnanohjauksen ja käyttäytymisen säätelyn, tunne-elämän tai sosiaalisen vuorovaikutuksen

alueilla. Neuropsykologisen kuntoutuksen tavoitteita ovat esimerkiksi rajoitteiden lievittäminen, uusien toimintatapojen kehittäminen ja kompensoivien taitojen harjoittaminen ja käyttöönotto, asiakkaan vahvuuksien ja rajoitteiden tiedostamisen kehittäminen, omatoimisuuden lisääminen. Neuropsykologisen kuntoutuksen menetelmiä ovat esimerkiksi toimintojen harjoittaminen, korvaavien taitojen kehittäminen ja käyttöönotto, apuvälineiden käytön harjoittelu, psykoedukatiivinen ja psykososiaalinen ohjaus ja neuvonta ja muu psyykkinen tuki.

Neuropsykologista kuntoutusta toteutetaan yksilöterapiana. Harjoitusvälineitä ovat esimerkiksi neuropsykologiset harjoitusohjelmat, tietokonepohjaiset kuntoutusohjelmat, harjoitus- ja opetusmateriaali sekä havainnollistamisvälineet. Kuntoutusta toteuttava neuropsykologi toteuttaa hoitosuunnitelmaan määritellyt kuntoutukseen liittyvät ohjauskäynnit.

Neuropsykologisen kuntoutuksen pohjana on yleensä neuropsykologin tutkimus ja lääkärin laatima hoitosuunnitelma. Kuntoutus voidaan myöntää perustelluista syistä psykologin tutkimusten ja lääkärin laatiman hoitosuunnitelman pohjalta. Kouluikäisellä lapselle neuropsykologinen kuntoutus voi tulla kyseeseen myös melko kapea-alaisissa oppimisen ja hahmottamisen vaikeuksissa.

Neuropsykologista kuntoutusta voidaan tarjota hoitosuunnitelmaan perustuen myös kokonaan tai osittain etäpalveluna.

12.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Laillistettu neuropsykologian erikoispsykologi.

13 Neuropsykologin tutkimus

Neuropsykologin tutkimuksen tavoitteena on selvittää tiedonkäsittelyn toimintoja, käyttäytymistä ja tunne-elämää. Neuropsykologin tutkimuksella voidaan selvittää aivojen tiedonkäsittelyssä ilmeneviä vahvuuksia ja vaikeuksia ja arvioida soveltuvia tukitoimia ja kuntoutusta. Neuropsykologin tutkimus perustuu taustatietojen, haastattelun, tutkimustilannehavaintojen ja erilaisten testimenetelmien kautta saatujen tutkimustulosten tulkintaan. Neuropsykologi suunnittelee kullekin potilaalle yksilöllisesti soveltuvan tutkimuskokonaisuuden. Neuropsykologin tutkimuksen sisältö ja laajuus vaihtelevat siten yksilöstä toiseen.

Neuropsykologin tutkimuksin pyritään ymmärrykseen psyykkiseen vointiin vaikuttavista neuropsykologisista häiriöistä tai ongelmista. Tutkimukset voivat liittyä mm. työ- ja opiskelukyvyn arviointiin, diagnostisen arvion tukemiseen, kuntoutus- ja tukitoimien suunnitteluun. Tutkivalla neuropsykologilla tulee olla riittävä mahdollisuus hyödyntää aiempia psykologin tutkimuksia osana tutkimuskokonaisuutta.

Tutkimukset ovat sisällöltään laajoja tai erityislaajoja. Lasten ja nuorten osalta osa arvioista voi tapahtua päiväkodissa, koulussa tai potilaan kotona palveluntuottajan välineillä. Asiakkaan tutkimusprosessi saa kestää enintään 2 kuukautta. Palveluntuottajan tulee toimittaa

tutkimuslausunto 2 viikon kuluessa tutkimusten päättymisestä. Neuropsykologi sitoutuu tarvittaessa antamaan Etelä-Savon hyvinvointialueen lääkärille suullisen selvennyksen tutkimustuloksista tai osallistumaan tutkimusjakson päätteeksi hoitavalla taholla toteutuvaan kuntoutussuunnitelmapalaveriin.

13.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Psykologi (LVV) ja neuropsykologian erikoispsykologi

Terapeutilla tulee olla käytettävissään terapian toteuttamiseen soveltuva tila ja välineet, josta hän vastaa itsenäisesti. Terapeutin tulee toimittaa palaute toteutuneen terapiajakson päätteeksi kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle.

Tutkimuspöytäkirjat tulee toimittaa suljetussa kirjekuoressa, konseptipaperille näkyviin tutkittavan nimi, neuropsykologin tutkimus ja tutkimuksen päiväys (helpottaa 12 vuoden säilytysaikaa), tutkineen neuropsykologin nimi ja toimitus kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle, joka toimittaa ne Eloisan neuropsykologiarkistoon.

14 Pariterapia

Pariterapia on psykoterapian muoto, joka keskittyy psyykkisen hyvinvoinnin tukemiseen vahvistamalla parisuhteen vuorovaikutusta, tunnesuhdetta ja yksilöiden yhteistä ymmärrystä. Pariterapiassa voidaan käsitellä parisuhteeseen liittyviä haasteita, esimerkiksi omiin toiveisiin, haluihin ja tunteiden ilmaisuun liittyviä asioita. Tavoitteena on löytää uusia toimivampia toimintatapoja parisuhteeseen ja lieventää toimimattoman parisuhteen aikaansaamaa pahaa oloa. Pariterapiassa molemmille osapuolille annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi ja pariterapeutti pyrkii tuomaan tilanteeseen uusia näkökulmia, joiden avulla voidaan luoda ymmärrystä suhteen haasteista. Pariterapiasta voi olla apua, jos suhteessa esiintyy esimerkiksi syyttelyä, eroajatuksia, puhumattomuutta, seksuaalisia vaikeuksia, uskottomuutta tai henkistä ja fyysistä väkivaltaa.

Pariterapiaa voidaan myöntää lääkinnällisenä kuntoutuksena, mikäli kyseessä on mielenterveyden häiriön hoidon ja kuntoutuksen kokonaisuus, sekä pariterapia on arvioitu kummankin kuntoutukseen osallistuvan hoitavalta taholta soveltuvaksi kuntoutusmuodoksi ja kuntoutukselle on asetettavissa selkeät tavoitteet, joilla voidaan vaikuttaa yksilön toimintakykyyn.

14.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Psykoterapeutti (LVV) ja pari- ja perheterapeutti tai perheterapeutti.

15 Perheterapia

Perheterapia on psykoterapiaa, jossa tutkitaan ja hoidetaan perheenjäsenten välistä vuorovaikutusta sekä yksittäisellä perheenjäsenellä esiintyviä mielenterveyden häiriöitä ja niiden aiheuttamaa

kärsimystä. Perheterapiassa apua saa jokainen perheenjäsen ja koko perhe. Perheterapiassa on tarkoitus oppia ymmärtämään toisia perheenjäseniä ja heidän näkökulmiaan siten, että perhe saa omat voimavaransa käyttöön ja perheenjäsenten välinen vuorovaikutus olisi rakentavaa, toisia kunnioittavaa ja arvostavaa. Perheterapiassa tavoitetta kohti työskennellään työstämällä ongelmia ylläpitäviä ja kehitystä estäviä vuorovaikutustapoja ja -malleja.

Perheterapiaa voidaan soveltaa kuntoutuksena mielenterveyden häiriöihin ja vuorovaikutuksen häiriöihin, perheen vaikeisiin konfliktitilanteisiin ja perheen elämänkriiseihin. Perheterapiasta voi olla apua masennuksen, psykoottistasoisten häiriöiden, skitsofrenian, käytös- ja mielialahäiriöiden, päihdehäiriöiden ja syömishäiriöiden hoitona ja kuntoutuksena. Perheterapian toteutuminen voi vaihdella kestoltaan, tiheydeltään sekä kokoonpanoltaan, ja sitä voidaan käyttää itsenäisenä psykoterapiana sekä yksilöpsykoterapian tai yksilöllisten hoitojen ohella siten, että kuntoutus muodostaa ehjän kokonaisuuden.

Muista terapiamuodoista poiketen perheterapiassa on mahdollista, että yksi tai kaksi terapeuttia tapaa perhettä tai perheenjäseniä samanaikaisesti. Pariterapiaa ei myönnetä perheterapian palvelusetelillä.

15.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Psykoterapeutti (LVV) ja perheterapeutti tai pari- ja perheterapeutti.

Palveluntuottaja sitoutuu tuottamaan kaikkia määriteltyjä perheterapian käyntikertojen kestoaikoja. Palveluntuottajalla tulee olla käytössään terapian tuottamiseen soveltuvat tilat ja välineet, joiden kustannuksista palveluntuottaja huolehtii itsenäisesti. Palveluntuottaja sitoutuu laatimaan toteutuneen terapiajakson päätteeksi yhteenvedon, jonka toimittaa kuntoutussuunnitelman laatineelle taholla.

16 Peruukki

16.1 Luovutusperusteet

Peruukki luovutetaan useimmiten iho- ja/tai syöpäsairaalle asiakkaalle, jolla on laaja-alaista hiustenlähtöä sairaudesta tai hoidoista johtuen joko tilapäisesti tai pysyvästi.

Ensisijaisesti luovutetaan vakiomallisia keinokuituhiusperuukkeja, mutta lääketieteellisestä tai muusta yksilöllisestä syystä johtuen (esim. allergia/työolosuhteet) voidaan luovuttaa vakiomalleista poikkeava peruukki (esim. luonnonhiusperuukki). Mittatilausperuukki voidaan luovuttaa esimerkiksi poikkeuksellisen päänympärysmitan, pään muodon tai muun yksilöllisen syyn vuoksi. Palveluvalikoimasta poikkeava peruukin luovuttaminen edellyttää alan erikoislääkärin (esim. ihotaudit, lastentaudit) tekemää arviointia ja asiakkaan yksilöllisen tarpeen perusteella toteamaa

tarvetta. Sekä keinohius- että aitohiusperuukeissa käytettävä pohjamateriaali on usein sama, mikä on otettava huomioon erityisesti silloin, kun asiakkaalla on kumiallergia.

Peruukkeja luovutetaan yleensä yksi peruukki/vuosi huomioiden peruukin kunto ja kuluminen. Yksilöllisestä tarpeesta esim. työolosuhteista (maatalous-, puu-, metalli- ja autoalan työ ym.) tai muusta hyvin perustellusta syystä johtuvan peruukin kulumisen vuoksi voidaan luovuttaa tarvittaessa enemmän kuin yksi peruukki/vuosi.

Palvelusetelin voimassaoloaika on määritelty palvelusetelissä.

16.2 Vaatimukset palveluntuottajalle

Palveluntuottaja aloittaa uuden asiakkaan apuvälinepalvelun kymmenen (10) arkipäivän sisällä, kun palveluntuottajan ja asiakkaan välille on syntynyt sopimus palvelun hankkimisesta. Tavanomaisen peruukin toimitusaika on korkeintaan 30 päivää.

Palveluntuottajan on nimettävä vastuuhenkilö, joka on samalla myös yhteyshenkilö. Peruukkien arviointiin ja sovituksiin liittyvästä asiakaspalvelusta huolehtivalla henkilöllä tulee olla hiusalan perustutkinto ja / tai parturi-kampaajan ammattitutkinto ja peruukkialaan perehdyttävä koulutus sekä vähintään yhden (1) vuoden työkokemus peruukkipalvelusta, jolla tarkoitetaan peruukin arviointia, mittausta, sovitusta, muutosten tekemistä, leikkausta/muotoilua sekä käytönopastusta asiakkaalle. Apuvälinearvioista ja sovituksista vastaava henkilö säilyy samana palvelujakson ajan, ellei asiasta erikseen asiakkaan kanssa muuta sovita. Henkilön voi korvata saman pätevyyden omaava kollega loma-aikoina, sairastuessa ja koulutuksessa ollessa. Palveluntuottajalla ja henkilöstöllä tulee olla hyvä suomen kielen taito. Palveluntuottaja huolehtii henkilöstönsä ammattitaidon ylläpidosta ja täydennyskoulutuksesta.

Peruukkipalvelun tulee sisältää asiakkaan yksilöllistä tarvetta vastaavan, tavanomaisen peruukin, joka on valittu yhdessä asiakkaan kanssa. Peruukkien tulee soveltua lääkinnällisiksi apuvälineiksi ja niiden tulee olla myrkyttömiä. Tavanomaisten peruukkien tulee olla CE-hyväksyttyjä. Palveluntuottajaa sitoo tuotevastuulaki. Sopivuus- ja tuotetakuu tulee olla vähintään kolme (3) kuukautta. Tuotetakuu alkaa tuotteen luovutuksesta asiakkaalle. Peruukeista tulee olla saatavilla eri malleja, värejä, kokoja ja hiusten pituuksia, joista osan tulee olla peruukkeja, joissa päälaen alueella on monofilamenttiosa. Peruukkeja tulee olla saatavilla erivärisiä samalla hinnalla. Peruukkipalvelu sisältää peruukin arvion ja sovituksen, tarvittavat muutokset, leikkauksen/muotoilun luovutuksen yhteydessä sekä peruukin käytön ja huollon opastuksen kirjallisine suomenkielisine ohjeineen. Koska kyseessä on yksilöllinen tuote, peruukki on aina sovitettava. Palveluntuottaja vastaa peruukin sopivuudesta asiakkaalle.

Palveluntuottajan tuotevalikoimissa tulee olla peruukin pesuun ja hoitoon tarvittavat tuotteet, jotka asiakas voi hankkia halutessaan omakustanteisesti. Palveluseteli on henkilökohtainen ja sitä voi

käyttää vain palvelusetelissä määritellyn tuotteen / palvelun hankkimiseen. Asiakas maksaa itse ne tuotteet / palvelut, jotka eivät kuulu palvelusetelipalveluun. Mikäli palvelusetelin arvo ei kata tuotteen / palvelun koko hintaa, asiakas maksaa itse palvelusetelin arvon ylittävän osuuden.

Palveluntuottaja kirjaa toteutuneen palvelutapahtuman kymmenen (10) arkipäivän kuluessa Palse.fi -portaaliin. Palvelutapahtuman kirjaaminen on edellytys laskulle. Palveluntuottaja vastaa peruukkipalveluun liittyvistä virhetilanteista asiakkaalle.

16.3 Palvelusetelin arvo ja palvelusetelipalvelun hinnoittelu

Etelä-Savon Hyvinvointialue päättää palveluseteleiden arvon ja sitoutuu maksamaan palveluntuottajan antamasta palvelusta palvelusetelin arvoa vastaavan summan. Palvelusetelin arvo tarkistetaan pääsääntöisesti vuosittain. Etelä-Savon hyvinvointialue määrittää palvelusetelin arvon siten, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueelle vastaavan palvelun tuottamisesta omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvoitu omavastuuosuus. Palveluntuottaja voi antaa hinnan kaikkiin tai vain osaan peruukkikategorioista. Tuottajan antaman lähtöhinnan on oltava sellainen, että asiakkaalla on mahdollisuus saada hänen tarvettaan vastaava tavanomainen peruukki ilman omavastuuta.

16.4 Palveluseteli tavanomaiselle peruukille

Palveluntuottajalla tulee olla valikoimissaan useita erilaista vakiomallista kuituhius-peruukkia, joista osan tulee olla peruukkeja, joissa päälaen alueella on monofilamenttiosa. Peruukeista tulee olla saatavilla eri malleja, värejä, kokoja ja pituuksia. Palveluntuottajalla tulee olla liikkeessä sovitettavissa useita erilaisia peruukkeja.

Palvelusetelin arvolla tarkoitetaan Etelä-Savon hyvinvointialue maksamaa osuutta kuituhiusperuukin ja peruukkipalvelun hinnasta. Palvelun hinnan ollessa pienempi kuin palvelusetelin arvo, palveluntuottaja on oikeutettu veloittamaan vain palvelun hinnan verran.

16.5 Palveluseteli yksilölliselle peruukille

Palveluntuottajalla tulee olla valmius erityisvalmisteisten peruukkien toimittamiseen. Peruukki valmistetaan aitohiuksista tai kuiduista mittatilaustyönä. Yksilöllinen peruukki luovutetaan käyttäjälle, jonka erityistarpeet ovat poikkeuksellisen haastavat ja perustuvat eri lääketieteellisten erikoisalojen arvioihin.

Palveluntuottaja ilmoittaa hakemuksessaan peruukkipalvelun hinnaston. Palvelun hinnan ollessa pienempi kuin palvelusetelin arvo, palveluntuottaja on oikeutettu veloittamaan vain palvelun hinnan verran.

17 Psykofyysinen fysioterapia

Psykofyysinen fysioterapia on fysioterapian erikoisala, jonka tavoitteena on ihmisen kokonaisvaltaisen toimintakyvyn edistäminen. Psykofyysisen fysioterapian perustana on psykofyysinen eli ihmisen kokonaisvaltaisuutta korostava ihmiskäsitys. Keskeistä asiakkaiden kanssa työskentelyssä on ymmärrys siitä, että keho ja mieli muodostavat kokonaisuuden ja ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Kehon tuntemukset vaikuttavat mieleen, toisaalta tunteet ja ajatukset heijastuvat liikkumiseen ja kokemukseen omasta kehosta.

Psykofyysinen fysioterapia perustuu kokemukselliseen oppimiseen, jonka avulla asiakas saa selviytymiskeinoja ja ratkaisumalleja elämäänsä. Psykofyysinen fysioterapia mahdollistaa oman kehollisuuden kokemisen, tunnistamisen ja hyväksymisen. Kuntoutuksessa huomioidaan myös hengityksen, asentojen ja liikkumisen nostamien tunteiden, ajatusten ja kokemusten merkitys ihmiselle. Fysioterapian tavoitteet määräytyvät aina asiakkaan voimavarojen ja elämäntilanteen mukaan.

Psykofyysinen fysioterapia on lähestymistapa, joka soveltuu kaikkeen fysioterapeuttiseen työhön. Erityisesti psykofyysistä työskentelyä suositellaan ihmisille, joilla on:

- mielenterveyden ongelmia esim. masennusta, syömishäiriöitä tai paniikkioireita
- neurologisten tai tuki- ja liikuntaelinsairauksien aiheuttamia toimintakykyhäiriöitä
- stressioireita, unettomuutta, jännittyneisyyttä, ahdistuneisuutta tai uupumusta
- pitkittyneitä kiputiloja
- vaikeuksia perusliikkumisessa tai oman kehon tiedostamisessa
- traumasta tai post-traumaattisesta stressireaktiosta aiheutuvia fyysisiä oireita.

Palveluun kuuluu tavoitteiden laatiminen yhdessä asiakkaan kanssa, alkukartoitus, terapia sekä mahdollisesti kirjallisen materiaalin valmistaminen, loppukartoitus sekä kirjallinen yhteenveto toteutuneesta kuntoutusjaksosta.

Terapeutilla tulee olla käytettävissä terapian toteutukseen soveltuva toimitila, josta hän vastaa itsenäisesti. Terapiaa toteutetaan pääsääntöisesti toimitilassa, lääkärin arvion ja hoitosuunnitelman mukaan erityisistä syistä asiakkaan kotona. Palveluun kuuluu palautteen kirjaaminen, mutta siihen ei käytetä terapia-aikaa

17.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Palveluun nimetyn henkilön on oltava laillistettu ammattihenkilö fysioterapeutti. Ammattinimike on Lupa- ja valvontavirasto LVV:n valvoma ja sitä voi käyttää vain fysioterapeutin, (lääkintävoimistelijan tai erikoislääkintävoimistelijan) tutkinnon suorittanut henkilö.

Fysioterapeutin tutkinnon lisäksi vähintään 15 op koulutuskokonaisuus, joka voi koostua esimerkiksi:

- psykofyysisen fysioterapian täydennyskoulutus TAMK 15 op (aiemmin 10 - 30 op) tarjoaa psykofyysisen viitekehyksen
- BBAT Basic Body Awareness Terapia (40 op)
- Norwegian Psychomotor Physiotherapy (NPMP)
- BBAT ja NPMP ovat psykofyysisen fysioterapian menetelmäopintoja, jotka pohjautuvat psykofyysiseen viitekehykseen. Kaikki em. täydennyskoulutukset ovat korkeakoulupohjaisia ja korkeakoulujen järjestämiä.
- mikäli fysioterapeutti on työskennellyt viisi vuotta mielenterveys- tai päihdesektorilla, kroonisten kipuasiakkaiden tai muuten vahvasti kokonaisvaltaisempaa bio - psyko - sosiaalista kuntoutusta vaativien asiakasryhmien parissa ja/tai käynyt jonkin em. psykofyysisen fysioterapian täydennyskoulutuksista (vähintään 20 op), hän voi sanoa olevansa erikoistunut psykofyysiseen fysioterapiaan. (Psykofyysisen fysioterapian yhdistys)

18 Psykologin tutkimus

Psykologin tutkimuksilla pyritään selvittämään tutkittavan ongelmien laatua ja tarvittavia tuen ja kuntoutuksen toimia, tuetaan diagnostista arviota ja voidaan arvioida työ- ja toimintakykyä. Psykologin tutkimukseen sisältyy kliininen haastattelu, psykologin testit ja arviointilomakkeita sekä aikaisempien tutkimustietojen hyödyntämistä. Haastattelun avulla kartoitetaan elämänhistoriaa, nykytilannetta ja tulevaisuuden suunnitelmia. Tutkimusjaksoon sisältyy tarvittaessa aloituskäynti yhdessä verkoston kanssa sekä aina palautekäynti, jossa käydään tutkittavan sekä lapsen ja nuoren kohdalla lähiaikuisen ja tarvittaessa lähiverkoston kanssa läpi psykologin kirjoittama lausunto tutkimuksen tuloksista.

Tutkimukset ovat sisällöltään suppeita, laajoja tai erityislaajoja. Tutkimus voi sisältää kognition tutkimuksen ja tarvittaessa neuropsykiatrista kartoitusta ja hoitotahon määritelmän mukaisesti tunne-elämän tutkimuksia.

Tutkimusprosessi tulee toteuttaa yhtenäisenä kokonaisuutena kohtuullisessa ajassa (1-3 kk kuluessa). Palveluntuottajan tulee toimittaa tutkimuslausunto kahden viikon kuluessa tutkimusten päättymisestä. Lisäksi palveluntuottaja sitoutuu tarvittaessa antamaan Etelä-Savon hyvinvointialueen lääkärille suullisen selvennyksen tutkimustuloksista tai osallistumaan oppilashuollon palaveriin tai hoitovastuutahon hoito- tai kuntoutussuunnitelmapalaveriin.

Palvelu tuotetaan palveluntuottajan tiloissa ja välineillä. Tutkimuksen soveltuvia osia voidaan toteuttaa etäpalveluna, mikäli tutkimuksen tilaaja on näin määritellyt tutkimussuunnitelmaan.

Suppea tutkimus tarkoittaa ns. normaalilaajuista esim. kognition tutkimusta. Laaja tutkimus tarkoittaa esim. kognition tutkimusta ja neuropsykiatrisia selvittelyjä. Erityisen laaja tutkimus tarkoittaa esim. kognition tutkimusta, neuropsykiatrisia selvittelyjä ja/tai tunne-elämän tutkimusta sekä laajaa työkykyarviota.

16.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Palveluun nimetyn henkilön tulee olla koulutukseltaan laillistettu psykologi ja hänellä tulee olla aikaisempaa kokemusta psykologipalvelujen sekä tutkimusten tuottamisesta.

Tutkimuspöytäkirjat tulee toimittaa suljetussa kirjekuoressa, konseptipaperille näkyviin tutkittavan nimi, psykologin tutkimus ja tutkimuksen päiväys (helpottaa 12 vuoden säilytysaikaa), tutkineen psykologin nimi. Toimitus kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle tai opiskeluhuollon tutkimuksissa tutkittavan koululla toimivalle psykologille (jos ei ole nimetty/tiedossa niin opiskeluhuollon vastaavalle psykologille), joka toimittaa ne Eloisan psykologiarkistoon.

19 Puheterapia

Puheterapialla pyritään kuntouttamaan puheen, kielen, vuorovaikutuksen, syömisen ja äänen häiriöitä, jotka voivat olla kehityksellisiä tai vammautumisesta johtuvia.

Hankittava palvelu on yksilöterapiaa, jossa terapian tavoitteena on kehittää asiakkaan taitoja siten, että hän pärjää mahdollisimman hyvin omassa toimintaympäristössään. Puheterapia toteutetaan yhteistyössä asiakkaan omaisten ja lähiympäristön kanssa. Kotiharjoittelu on oleellinen osa puheterapiaa ja sillä on tärkeä merkitys asiakkaan edistymisen kannalta.

Hoitava taho määrittelee puheterapiajaksolle tavoitteet yhdessä asiakkaan ja/tai omaisten kanssa. Kuntouttava puheterapeutti suunnittelee kuntoutuksen toteutuksen ja tarkemman sisällön yhdessä asiakkaan ja/tai omaisten kanssa tavoitteiden mukaisesti. Jakson lopussa kuntouttava puheterapeutti arvioi tavoitteiden toteutumista.

Puheterapiakuntoutuksen palveluseteli sisältää määritellyt yksilölliset kuntoutuskäynnit, ohjauskäynnit, verkostokäynnit, tarpeen mukaisen asiakkaalle valmistettavan kirjallisen materiaalin ja kuntoutusjakson yhteenvedon. Yhteenveto on toimitettava kirjallisesti tilaajalle tarvittaessa tai vähintään puolivuosittain. Yhteenvedon ja käyntimerkintöjen kirjoittamiseen ei käytetä terapia-aikaa. Puheterapia toteutetaan eri toimintayksiköissä hoitavan tahon määritelmän mukaisesti (etävastaanottoina, palveluntuottaja tiloissa vastaanottokäynteinä, kuntoutujan kotona/asuinpaikassa/ toimintaympäristössä). Palveluntuottajalla tulee olla välineet palvelun tuottamiseen määritellyn kuntoutuksen mukaisesti.

Kommunikaatioapuvälinearvio on kokonaisuus lapsille, nuorille ja aikuisille. Laillistetun puheterapeutin tekemä apuvälinearvio, johon sisältyy lausunto suositeltavista kommunikaation apuvälineistä. Arvio sisältää yhteistyön vanhempien ja lähiympäristön kanssa.

19.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Palveluun nimetyn henkilön tulee olla koulutukseltaan laillistettu puheterapeutti ja hänellä tulee olla aikaisempaa kokemusta puheterapiapalvelujen tuottamisesta ja/tai kommunikoinnin apuvälinearviointien tekemisestä.

20 Ratsastusterapia

Ratsastusterapia on ratsastusterapeutin ja tehtävään koulutetun terapiahevosen kanssa yhdessä toteuttamaa kuntoutusta. Ratsastusterapia on yksilöllistä, suunnitelmallista ja tavoitteellista kuntoutusta. Se vaatii koulutetulta terapeutilta ammattitaitoa havainnoida ja ohjata ihmisen sekä hevosen välistä liiketerapiaa ja vuorovaikutusta siten, että terapia tukee ja auttaa kuntoutujaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Ratsastusterapiassa painottuvat kuntoutujasta riippuen mm. motoriset, toiminnalliset ja psykiatriset/psykologiset tai sosiaaliset tavoitteet. Ratsastusterapian avulla opitaan oman kehon, toiminnan, mielen ja/tai käyttäytymisen säätelyä ja hallintaa. Eläimen läsnäolo vahvistaa terapian saajan aktiivisuutta ja positiivisempaa virettä, edistää vuorovaikutusta, hyvän terapiasuhteen syntymistä ja tehostaa kuntoutusprosessia. Sitoutuminen ja motivoituminen terapiaprosessiin vahvistuvat. Eläin helpottaa myös läheisten kohtaamista ja sanattoman hyväksynnän osoittamista.

Ratsastusterapeutilla tulee olla ratsastusterapian toteutukseen soveltuva hevonen ja tilat. Ratsastusterapiaa toteutetaan hevosen elinympäristössä eli tallilla ja sen lähialueilla kuten maneesissa, kentällä ja maastossa. Ratsastusterapeutilla tulee olla tapaturmavakuutus kuntoutujan tapaturman varalle.

20.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Terveydenhuollon ammattihenkilö (vähintään AMK -tason tutkinto 210 op) ja Suomessa koulutettu ratsastusterapeutti-SRT® (patentti- ja rekisterihallituksen myöntämä nimike Ypäjän Hevosopiston ja Suomen Ratsastusterapeutit ry:n järjestämän kolmivuotisen koulutuksen käyneille ratsastusterapeuteille).

21 Rintaproteesit

Palveluseteli lääkinnällisen kuntoutuksen rintaproteesin hankintaa varten voidaan myöntää asiakkaalle, jolle on tehty joko osa- tai koko rinnanpoistoleikkaus. Rintaliivit asiakas hankkii itse. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä luovutettavan rintaproteesin tarve arvioidaan voimassa olevien valtakunnallisten lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteiden mukaisesti.

21.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Palveluntuottajan on nimettävä vastuuhenkilö, joka on samalla myös yhteyshenkilö. Rintaproteesin arviointiin ja sovituksiin liittyvästä palvelusta huolehtivalla henkilöllä tulee olla terveydenhuollon alan koulutus ja LVV:n lupa harjoittaa ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Lisäksi vaaditaan yhden

(1) vuoden kokemus rintaproteesipalvelusta, jolla tarkoitetaan rintaproteesin arviointia, sovitusta sekä käytön opastusta asiakkaalle. Apuvälinearvioista ja sovituksista vastaava henkilö säilyy samana palvelujakson ajan, ellei asiasta erikseen asiakkaan kanssa muuta sovita. Henkilön voi korvata saman pätevyyden omaava kollega loma-aikoina, sairastuessa ja koulutuksessa ollessa.

Koska kyseessä on yksilöllinen apuväline, rintaproteesi on aina sovitettava. Proteesin käytöstä on annettava suulliset ja kirjalliset ohjeet suomen kielellä. Palveluntuottaja vastaa rintaproteesin sopivuudesta asiakkaalle. Sopivuustakuun tulee olla kolme (3) kuukautta.

Rintaproteesin materiaalin takuu on oltava yksi (1) vuosi. Materiaalien on oltava myrkyttömiä ja materiaaleissa ei tule käyttää allergiaa aiheuttavia aineita. Niiden pitää sopia myös herkälle iholle. Tuotteiden tulee olla CE-merkittyjä, EU:ssa hyväksyttyjä ja noudatettava kaikkia lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineisiin tarkoitettuja säädöksiä.

22 SI-terapia lapset

Lapsen sensorisen integraation terapia on terapeutin toteuttamaa lääkinnällistä kuntoutusta. Sensorisen integraation terapian keskeisenä tavoitteena on tuottaa erilaisia aistimuksia ja säädellä lapsen saamaa aistitietoa niin, että hän spontaanisti reagoi tarkoituksenmukaisesti saamaansa aistitietoon.

Alkuarvioinnin ja arjen haasteissa ilmenevien ongelmien perusteella terapeutti ja lapsen vanhemmat asettavat yhdessä terapialle tavoitteet. Terapian toteutuessa ASI-viitekehyksen pohjalta lapsen toiminta nähdään hänen keinonaan kommunikoida ympäristönsä kanssa ja vastata niihin kehityksellisiin sensorisiin tarpeisiin, joita hänellä on. ASI-terapian tavoitteena ei ole opettaa lapselle yksittäisiä taitoja, vaan luoda perustaa, jolle lapsi rakentaa oppimistaan.

22.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Toimintaterapeutilta vaaditaan toimintaterapeutin (AMK), toimintaterapeutin tai erikoistoimintaterapeutin tutkinto. Ammattinimike on Lupa- ja valvontavirasto LVV:n valvoma ja sitä voi käyttää vain toimintaterapeutin ammattitutkinnon suorittanut henkilö.

Terapeutilla tulee olla toimintaterapeutin koulutuksen lisäksi erikoistumiskoulutus sensorisen integraation teoriaan ja terapiaan (A, B ja C-osiot). Lisäksi hänellä tulee olla SI-terapiaan soveltuvat tilat ja välineet.

23 Theraplay -terapia

Theraplay-hoidossa pyritään aktiivisesti mallintamaan samanlaista aktiivista ja läheistä vuorovaikutusta, joka syntyy luonnostaan pienen vauvan ja vanhemman välisessä terveessä suhteessa. Tämän suhteen keskeinen sisältö on välittää lapselle kokemus merkityksellisyydestä, arvokkuudesta ja rakastettuna olemisesta. Tähän pyritään siten, että aikuinen jäsentää ja johtaa

vahvasti vuorovaikutuksen kulkua lapsen sanattomia viestejä ja aloitteita mahdollisimman paljon hyväksi käyttäen. Kontaktia luodaan fyysisen läheisyyden ja hoivan kautta tarjoten lapselle mielihyvän kokemuksia ja viestittäen kehon merkityksellisyyttä.

Terapeutin keskeinen tehtävä on säilyttää jatkuva emotionaalinen yhteys lapseen siten, että lapsi saa uudenlaisen kokemuksen itsestään ymmärrettynä ja hyväksyttynä myös sanattomien viestien tasolla. Yhteys rakennetaan iloisen ja yllätyksellisen leikkisyyden avulla. Oleellista on myös tarjota lapselle kokemuksia onnistumisesta ja omien rajojen ylittämisestä ja lapsen tervettä itsetuntoa vahvistetaan riittävällä haasteellisuudella.

Theraplay -terapiaan ohjataan lasten mielenterveyspalveluista, kun menetelmä on arvioitu soveltuvaksi riittävien tutkimusten pohjalta. Kuntoutujalla ja lähiaikuisella tulee olla riittävät edellytykset terapian toteutumiseen.

23.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö (psykoterapeutti, sairaanhoitaja, psykologi, lääkäri) ja Theraplay Practitioner (Theraplay Insituten käyttämä kansainvälinen tutkintonimike koulutuksen käyneelle Theraplay- hoitojen tulee toteutua koulutuksessa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti).

24 Toimintaterapia

Toimintaterapialla pyritään vaikuttamaan asiakkaan arjen toimintakyvyn haasteiden helpottumiseen, toimintamahdollisuuksiin ja psyykkiseen hyvinvointiin. Terapialla pyritään helpottamaan, edistämään ja ylläpitämään lapsen, nuoren tai aikuisen toimintakykyä. Terapiassa autetaan asiakasta löytämään ja hallitsemaan keinoja olemaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa sekä selviytymään mahdollisimman omatoimisesti oman elinympäristön arkisissa tilanteissa: (leikkitilanteissa, opiskelussa, koulunkäynnissä, vapaa-aikana ja työssä). Toimintaterapiaan voi sisältyä ohjauskäyntejä omaisille ja lähiympäristölle sekä osallistuminen verkostopalavereihin. Tarvittaessa terapeutti laatii kirjallisia kotiharjoitusohjeita. Toimintaterapia voi toteutua palveluntuottaja tiloissa, asiakkaan kotona, koulussa, päiväkodissa.

Terapiaa toteuttava toimintaterapeutti asettaa yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa terapiajaksolle konkreettiset, arkeen sidotut tavoitteet ja seuraa niiden saavuttamista. Toimintakykyä arvioidaan asiakkaalle soveltuvilla, luotettavilla ja pätevillä testeillä ja menetelmillä. Arvioon sisältyy aina myös asiakkaan (ja/tai asiakkaan läheisen) oma arvio toimintakyvystään.

Arviosta tehdään kirjallinen palaute, jossa annetaan jatkokuntoutus- tai ohjaussuositukset. Tilaaja käsittelee kirjalliset palautteet ja vastaa viimekädessä suositusten arvioinnista ja mahdollisesta toteuttamisesta.

Yhteenveto on toimitettava kirjallisesti tilaajalle tarvittaessa, vähintään puolivuosittain sekä terapiajakson lopussa. Palveluntuottajalla tulee olla tarvikkeet palvelun tuottamiseen.

24.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Toimintaterapeutilta vaaditaan toimintaterapeutin (AMK), toimintaterapeutin tai erikoistoimintaterapeutin tutkinto. Ammattinimike on Lupa- ja valvontavirasto LVV:n valvoma ja sitä voi käyttää vain toimintaterapeutin ammattitutkinnon suorittanut henkilö.

25 Tukipohjalliset

Tukipohjallinen voidaan myöntää asiakkaalle yksilöllisen tarvearvioinnin perusteella. Asiakkaalla voi olla perussairauteen, vamman jälkitilaan tai synnynnäiseen epämuodostumaan liittyvä vaikeasta nilkan ja/tai jalkaterän virheasennosta johtuva toimintahäiriö tai kiputila, joka vaikeuttaa kävelyä. Haavanhoitoon liittyviä pohjallisia ei myönnetä asiakkaille palvelusetelillä. Tukipohjalliset ovat siirrettävissä eri jalkineisiin eli eivät ole jalkinekohtaiset.

Yksilöllisesti valmistettavissa tukipohjallisissa on vaihtoehtoina saatavana vähintään kuormitusta tasaava tukipohjallinen, virheasentoa korjaava tukipohjallinen ja alaraajojen pituuseroa korjaava korotuspohjallinen.

25.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Tukipohjallispalvelu sisältää tukipohjallisten lisäksi alaraaja-analyysin, mittojen/muottien ~~oton~~ ottamisen, sovituksen, tarvittavat muutokset, luovutuksen, käytön ja huollon opastuksen sekä kolmen (3) kuukauden sopivuustakuun, minkä aikana tarpeelliset korjaukset sisältyvät tuotteen hintaan. Tuotetakuun tulee olla kuusi (6) kuukautta apuvälineen luovutuksesta asiakkaalle.

Tukipohjallisten valmistukseen ja korjaukseen liittyvästä palvelusta, kuten mitanotosta, valmistuksesta, sovituksesta ja luovutuksesta huolehtivan henkilön tulee olla joko

- apuvälineteknikko, jolla on vähintään kahden (2) vuoden työkokemus tukipohjallisten mitanotosta ja valmistuksesta
- jalkaterapeutti, jolla on vähintään kahden (2) vuoden työkokemus tukipohjallisten mitanotosta ja valmistuksesta
- tukipohjallisten valmistukseen perehdyttävän koulutuksen käynyt fysioterapeutti, jolla on vähintään kahden (2) vuoden työkokemus tukipohjallisten mitanotosta ja valmistuksesta
- harkinnan mukaan henkilö, jolla on muulla tavalla hankittu pätevyys tukipohjallisten mitanottoon ja valmistukseen sekä vähintään viiden (5) vuoden työkokemus tukipohjallisten mitanotosta ja valmistuksesta julkisen terveydenhuollon maksusitoumuksella tai palvelusetelillä.

Apuvälineteknikolla ja jalkaterapeutilla tulee olla suoritettuna apuvälineteknikon/jalkaterapeutin koulutus ja hänen tulee olla merkittynä Lupa- ja valvontaviraston (LVV) ylläpitämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin (https://julkiterhikki.lvv.fi).

Fysioterapeutilla tulee olla Lupa- ja valvontaviraston (LVV) myöntämä oikeus harjoittaa fysioterapeutin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

Muulla tavalla tukipohjallisten mitanottoon ja valmistukseen hankitusta pätevyydestä tulee toimittaa kopio tutkintotodistuksesta tai muu selvitys koulutuksesta ja työkokemuksesta.

26 Tukisukat

Lääkinnällinen tukisukka voidaan myöntää apuvälineenä palvelusetelillä. Palveluseteli lääkinnällisten tukisukkien hankintaa varten voidaan myöntää esimerkiksi:

- vaikean laskimosairauden (vaikeusasteluokka C4–C6) aiheuttaman turvotuksen hoitoon
- primaarin imusuoniston vajaatoiminnan aiheuttaman turvotuksen ehkäisyyn ja hoitoon
- sekundaarin imusuoniston vajaatoiminnan aiheuttaman turvotuksen ehkäisyyn ja hoitoon (esim. syöpäleikkaukset)
- sairauden tai vamman aiheuttavasta merkittävästä ja pitkäaikaisesta lihastoiminnan puuttumisesta johtuvan merkittävän turvotuksen hoitoon (esim. aivovamma tai neurologiset sairaudet)
- matalan verenpaineen tukemiseen
- Perusteet: lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet

Välittömästi sairauden hoitoon tai lääketieteellisiin toimenpiteiden liittyviin tukihoitoihin ja laskimotukoksien ehkäisyyn käytettävät tukitekstiilit (esim. antiembolia sukat) ovat hoitovälineitä, eikä niitä myönnetä lääkinnällisen apuvälineen palvelusetelillä. Palveluntuottaja arvioi mahdolliset vasta-aiheet tukisukkien käytölle ja raportoi näistä hyvinvointialueelle. Palvelun hintaan ei saa lisätä mitään ylimääräisiä kuluja.

26.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Tukisukkapalvelu sisältää asiakkaan arviokäynnin, tuotteen mitoituksen, sovituksen ja luovutuksen, käytön opastuksen sekä suomenkieliset kirjalliset käyttö-, pukemis- ja hoito-ohjeet. Palveluntuottajalla tulee olla tarjolla myös lääkinnällisen tukisukan pukemisen apuväline niin avo- kuin umpikärkiselle tuotteelle.

Tukisukkia tulee olla saatavilla vähintään kuudessa (6) eri koossa (esim. XS, S, M, L, XL, XXL) polvi- ja reisimittaisina. Lisäksi tulee olla mahdollisuus yksilöllisesti valmistettuun tukisukkaan, kun standardimittaiset eivät sovi tai muusta syystä on yksilöllinen tarve. Tukisukkia tulee olla tarjolla ainakin mustana ja beigen värisenä, silikonireunalla ja ilman, avo- ja umpikärkisenä, vetoketjullisena sekä kompressioluokissa 1–3. Tuotteiden sisäpinta ei saa sisältää kumia. Tuotteen tulee olla konepestävä. Tuotteen elastisuuden osalta tuotetakuun tulee olla kuusi (6) kuukautta tuotetta oikein käytettynä ja huollettuna. Palvelun tulee sisältää tuotteen sopivuustakuun (yksi (1) kuukausi käyttöönotosta), jonka aikana tuote voidaan perustellusta syystä vaihtaa, mikäli se ei sovellu asiakkaalle. Tuotteen arvioitu toimitusaika on ilmoitettava asiakkaalle. Tuotteiden tulee olla CE-merkittyjä, EU:ssa hyväksyttyjä ja noudatettava kaikkia lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineisiin tarkoitettuja säädöksiä.

Palveluntuottaja vastaa tukisukkapalveluun liittyvistä virhetilanteista asiakkaalle. Palveluntuottaja aloittaa uuden asiakkaan tukisukkapalvelun kymmenen (10) arkipäivän sisällä, kun palveluntuottajan ja asiakkaan välille on syntynyt sopimus palvelun hankkimisesta. Tuotteen arvioitu toimitusaika on ilmoitettava asiakkaalle. Palveluntuottaja kirjaa toteutuneen palvelutapahtuman kymmenen (10) arkipäivän kuluessa Palse.fi -portaaliin. Palvelutapahtuman kirjaaminen on edellytys laskulle.

Lääkinnällisten tukisukkien palveluntuottajan henkilöstön tulee olla laillistettuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Henkilöstöllä on oltava riittävä ammattitaito ja koulutus lääkinnällisten tukisukkien mittaamiseen ja toimittamiseen. Ammattitaidolla tarkoitetaan kokemusta vähintään yhden (1) vuoden ajalta oikeanlaisten tukisukkien valinnasta, mittaamisesta, sovituksesta sekä tuotteiden käytön ja hoidon ohjauksesta.

27 Yksilöpsykoterapia

Yksilöpsykoterapian tavoitteena on auttaa asiakasta tiedostamaan erilaisia ajatus- ja käyttäytymismalleja, jotta hänellä olisi tulevaisuudessa paremmat mahdollisuudet tehdä oikeanlaisia valintoja ja vaikuttaa olemiseensa positiivisesti. Yksilöpsykoterapiassa asiakas ja psykoterapeutti tutkivat ja havainnoivat yhteistyössä asiakkaan kokemuksia alkaen siitä millaisessa tilanteessa asiakas psykoterapiaan hakeutuu.

Psykoterapia voi olla hyödyllistä hyvin erilaisissa elämäntilanteissa. Työuupumus, masennus, ahdistus, jännittäminen tai paniikkioireet, vuorovaikutusongelmat tai traumaattiset kokemukset ovat esimerkkejä tilanteista, joissa yksilöpsykoterapiasta saattaa olla apua.

Yksilöpsykoterapia lähtee asiakkaan omista voimavaroista ja kyvystä auttaa itse itseään. Terapeutin tehtävänä on olla aidosti läsnä ja auttaa asiakasta löytämään uudelleen voimavarat ja kyvyt. Terapiasuhteessa mahdollistuu terapeutin ja asiakkaan vastavuoroinen kohtaaminen.

27.1 Vaatimukset palveluntuottajalle

Laillistettu psykoterapeutti (LVV) yksilöpsykoterapian suuntautumisalalta

28 Palveluseteliprosessi

Palveluntuottaja rekisteröityy järjestelmään (ohje palveluseteliportaalissa palse.fi). Rekisteröidyttyään järjestelmään palveluntuottaja täyttää hakemuksen haluamansa palvelusetelin palveluntuottajaksi. Palvelusetelillä voidaan tuottaa vain palse.fi portaalissa olevia kuntoutussuunnitelman mukaisia palveluita. Palse.fi palvelusetelijärjestelmään tehdään myös tarvittavat merkinnät. Huomioitavaa on, että lapsille tuotettavissa palveluissa ei palveluntuottaja voi määrittää omavastuuosuutta.

Asiakkaalla on oikeus valita haluamansa palveluntuottaja palse.fi - verkkopalvelussa Etelä-Savon hyvinvointialueen ylläpitämästä palveluseteliyrittäjäluettelosta esimerkiksi vertailemalla asiakkaan maksun omavastuuosuutta ja palveluun pääsyn aikaa. Asiakas ottaa yhteyttä itse valitsemaansa ja hyvinvointialueen hyväksymään palveluntuottajaan saamiensa ohjeiden mukaisesti ja sopii hoidon ajankohdasta. Asiakkaan ja palveluntuottajan välille syntyy sopimus, kun palveluntuottaja hyväksyy asiakkaan tekemän varauksen ja tämä kertaluonteinen sopimus päättyy ilman irtisanomista, kun palvelu on toteutunut.

Hyvinvointialue ohjeistaa asiakasta palvelusetelin käyttämisestä ja palveluntuottajalle hoitoon hakeutumisesta suullisesti ja kirjallisesti. Palveluseteli on aina henkilökohtainen ja se on kohdistettu tiettyyn palveluun.

Asiakkaalle lähetetään kirjeitse palveluseteli, johon on määritetty palvelusetelin käyttötarkoitus ja voimassaolo. Palvelusetelin käyttötarkoituksen ja voimassaoloajan määrittää palvelusetelin myöntäjä. Palveluntuottaja sitoutuu tarkastamaan aina asiakkaan palvelusetelin ja sen voimassa olon palveluseteliportaalista. Mikäli palvelun tarve jatkuu, asiakas on vastuussa siitä, että hänellä on voimassa oleva päätös palvelusetelistä ja sen käytöstä.

28.1 Palvelusetelin myöntäminen asiakaskohtaiseen hoidontarpeen arviointiin perustuen

Hyvinvointialue myöntää palvelusetelin yksittäiselle asiakkaalle. Viranhaltija tekee palvelusetelin myöntämisestä päätöksen, joka perustuu asiakkaan yksilölliseen hoidontarpeen arviointiin. Päätös sisältää asiakkaan hoidontarpeen, palvelujen sisällön sekä määrän. Päätös noudattaa lakia sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) ja/ tai lakia potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992).

Palvelusetelipäätöksellä järjestäjä sitoutuu maksamaan tietyn osuuden palvelun hinnasta palvelusetelipäätöksen voimassaoloaikana. Hyvinvointialueen sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö laatii kuntoutus- ja hoitosuunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa. Viranhaltija myöntää asiakkaalle palvelusetelin hoidontarpeen arvioinnin perusteella.

Myönnetyn palvelusetelin liitteenä asiakas saa listan hyväksytyistä palveluntuottajista. Listasta ilmenevät tuotettavat palvelut ja palvelujen hinnat. Palveluseteli- portaalissa asiakkaalla on mahdollisuus vertailla palveluntuottajia. Asiakas voi vaihtaa palveluntuottajaa sekä käyttää useita palveluntuottajia. Palveluntuottaja aloittaa uuden asiakkaan palvelun asiakkaan tarpeen mukaisesti viimeistään palvelusetelituottajaksi hakeutumisen yhteydessä ilmoittamassaan ajassa.

Asiakkaan velvollisuus on esittää palveluntuottajalle palveluseteli, josta ilmenee palvelusetelin numero ja tuottajan varmenne, joiden avulla palveluseteliportaalissa näkee palvelusetelin voimassaolon sekä myönnetyn/jäljellä olevien terapiakertojen määrä.

29 Palvelun laatuvaatimukset

Annettavan palvelun tulee olla laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Palvelusetelitoiminnan laadun vähimmäisvaatimuksena on vastaava hyvinvointialueen toiminnan taso. Palvelutuottajan tulee ylläpitää hyvää laatua myös potilasvastaanoton hygienian, kirjaamisen, asiakirjakäytännön, laitteiden ja materiaalien käytön sekä potilasturvallisuuden suhteen.

Hyvinvointialue valvoo palveluntuottajan toimintaa potilasasiakirjamerkintöjen, laskutuksen ja saatujen palautteiden avulla sekä seuraa potilaiden hoitoon pääsyä. Potilastyön ja -turvallisuuden laatua voidaan mitata tarvittaessa takuutyönä tehtyjen toimenpiteiden, potilasvalitusten, potilasvahinkoilmoitusten, muistutusten, kanteluiden ja reklamaatioiden määrällä.

Asiakkaan tulee ilmoittaa palveluntuottajalle palvelun viivästymisestä tai havaitsemastaan virheestä kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun hän havaitsi viivästyksen tai virheen. Palveluntuottajan palveluihin liittyvät reklamaatiot on esitettävä suoraan palveluntuottajalle, joka välittää ne Etelä-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon. Asiakas saa edellä sanotun estämättä vedota palvelun virheeseen ja viivästykseen, jos palveluntuottaja on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnian vastaisesti ja arvottomasti. Palveluntuottajan tulee vastata reklamaatioon kolmen arkipäivän kuluessa sen saapumisesta.

Mikäli palveluntuotannon aikana ilmenee henkilökunnan palvelussa, kielitaidossa, ammattitaidossa tai muussa toiminnassa perustellun syyn seurauksena puutteita, on hyvinvointialueella oikeus olla hyväksymättä kyseistä henkilöä jatkamaan palvelun tuotannossa.

Hyvinvointialueella on mahdollista tehdä palveluseteliasiakkailleen asiakastyytyväisyyskyselyjä ilman palveluntuottajan erillistä lupaa. Palveluseteliasiakkailla on oikeus antaa vapaasti palautetta saamastaan palvelusta myös hyvinvointialueelle.

Palveluntuottajan on ilmoitettava oma-aloitteisesti lähettäjä taholle toiminnassaan tapahtuvista olennaisista muutoksista, kuten toiminnan lopettamisesta, toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, vastuuhenkilön vaihtumisesta ja yhteystietojen muuttumisesta.

29.1 Virhe palveluissa

Palvelun katsotaan olevan virheellistä, mikäli se poikkeaa yleisen tai palvelukohtaisen sääntökirjan, lainsäädännön tai sopimuksessa mainituista palvelun sisältövaatimuksista. Vastuu siitä, että palvelu on suoritettu laadukkaasti ja huolellisesti, on palveluntuottajalla (Kuluttajansuojalaki 38/1978). Etelä-Savon hyvinvointialue ei vastaa palveluntuottajan virheistä.

Jos palvelu poikkeaa siitä, mitä sääntökirjan yleisen osan kohdassa 11 on sanottu palvelun sisällöstä ja laadusta, siinä on virhe. Todistustaakka siitä, että palvelu on suoritettu laadukkaasti ja huolellisesti, on palveluntuottajalla (Kuluttajasuojalaki 38/1978).

Palvelu on myös virheellistä, jos se ei vastaa niitä tietoja, jotka palveluntuottaja on etukäteen antanut toiminnastaan ja palvelun laadusta ja joiden voidaan olettaa vaikuttaneen asiakkaan päätöksentekoon palveluntuottajaa valitessaan. Sama koskee palvelun suorittamisesta annettuja tietoja. (Kuluttajasuojalaki 38/1978.)

Sääntökirjan yleisessä osassa kuvataan seuraamukset, jotka ovat mahdollisia palvelun virhetilanteissa. Mikäli asiakas ei ilmoita palvelun tuottamisen kannalta tarvittavia, oleellisia tietoja tai tiedot ovat virheellisiä ja tästä aiheutuu palvelun viivästyminen, virhe tai vaikutusta palvelun sisältöön, palveluntuottaja ei vastaa asiakkaan myötävaikutuksesta aiheutuneista viivästyksistä, virheistä ja vaikutuksista palvelun sisältöön.

29.2 Palveluntuottajan toimitilat, laitteet ja välineet

Palveluntuottajaksi voidaan hyväksyä ammatinharjoittaja, jolla on omat toimitilat, kuin myös ammatinharjoittaja, jolla ei ole omia toimitiloja. Jos ammatinharjoittajalla on toimitila(t), niin palveluntuottaja on yksityinen terveydenhuollon palveluja tuottava yksikkö (hoitolaitos). Palveluntuottajan toimintaympäristössä on voitava liikkua esteettömästi ja siellä on oltava riittävät hygienia- ja wc-tilat. Toimitiloilla on oltava pelastusviranomaisten hyväksymä pelastussuunnitelma ja turvallisuusselvitys.

Palveluntuottajan toimitilojen, välineiden ja lääkinnällisten laitteiden on jatkuvasti täytettävä turvallisuusmääräykset niin, että yksikössä huolehditaan asiakkaiden turvallisuudesta lain ja viranomaisten määräysten mukaisesti. Toimitilojen on täytettävä lain edellyttämät palveluntuottajalle asetetut hyväksymisedellytykset.

Palvelussa käytettävissä laitteissa ja tarvikkeissa tulee olla CE-merkintä eli niiden tulee täyttää EU-direktiivien turvallisuusvaatimukset.

29.3 Palveluntuottajan henkilökunta

Palvelun tuottamiseen osallistuvalla henkilökunnalla tulee olla tehtävän edellyttämä riittävä suomen kielen kirjallinen ja suullinen taito. (Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta 424/2003). Palveluntuottaja toimittaa tarvittaessa todistukset henkilöstön suomen kielen taidosta. Palveluntuottaja voi ilmoittaa henkilökunnan osaaman laajemman kielitaidon myös mm. viittomakieli ja tiedot lisätään palveluhakemistoon asiakkaiden nähtäville.

Palveluntuottaja huolehtii omasta ja henkilöstönsä esteettömyydestä sekä lain edellytykset täyttävästä ja riittävästä ammattitaidosta, ammattitaidon säilymisestä ja kehittämisestä sekä riittävästä täydennyskoulutuksesta. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994). Palveluntuottaja on velvollinen huolehtimaan riittävästä omavalvonnasta.

Palveluntuottaja nimeää hakeutumisvaiheessa palveluista vastaavan henkilön ja toimittaa henkilöstöluettelon nimikkeineen ja koulutustietoineen sekä tarvittavat todistukset kielitaidosta.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että yrityksen henkilöstö tuntee palvelusetelin sääntökirjojen sisällöt ja noudattaa niitä. Henkilökunnan ja sijaisten tulee täyttää terveydenhuollon henkilöstölle asetetut lakisääteiset vaatimukset. Henkilöstöluetteloa tulee täydentää jatkuvasti niin, että se on aina ajantasainen. Rekisteröintinumero löytyy Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämästä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä (https://julkiterhikki.lvv.fi).

Kaikilla palveluntuottajan henkilöstön edustajilla on salassapito- ja vaitiolovelvollisuus asiakkaitaan, heidän asiakirjojaan ja omaisiaan koskien. Sama salassapitosäännös koskee myös alihankkijoita. Nämä salassapitomääräykset ovat voimassa myös sen jälkeen, kun palveluntuottaja ei enää tuota palvelustelipalvelua.

Hyvinvointialueen puolesta palvelusetelin myöntämisestä päättänyt henkilö ei voi olla työ-, toimeksianto- tai virkasuhteessa palvelusetelipalveluita tuottavalla palveluntuottajalla.

29.4 Alihankinta ja vuokratyövoima

Mikäli palveluntuottaja käyttää alihankkijoita, heidät tulee ilmoittaa etukäteen ennen aloittamista. Palveluntuottaja vastaa alihankkijoidensa ja vuokratyövoiman toiminnasta kuten omastaan ja huolehtii hyväksymiskriteerien täyttymisestä myös heidän osaltaan. Hyvinvointialueella on oikeus olla hyväksymättä alihankkijaa. Palveluntuottajan on ilmoitettava alihankkijoiden tiedot palse.fi -portaalissa.

30 Palvelusetelin arvon määrittäminen ja mahdollinen omavastuu

Palvelusetelin arvon päättää vuosittain Etelä-Savon hyvinvointialueen hallitus. Palvelusetelien arvot on esitetty tämän sääntökirjan liitteessä.

Ilmoitettu hinta on kokonaishinta, joka sisältää kaikki palvelun tuottamisesta aiheutuvat kulut. Hyvinvointialue voi muuttaa palvelusetelin arvoa. Muutoksesta ilmoitetaan palvelun tuottajille yleisen sääntökirjan kohdan 14 mukaisesti. Ennen muutosta myönnettyjen palveluseteleiden arvoon arvon muutos ei vaikuta.

Hyvinvointialueen palveluntuottajalle maksaman palvelusetelin arvon lisäksi jokainen palveluntuottaja määrittelee asiakkaalle mahdollisesti tulevan omavastuuosuuden, jonka on oltava palse.fi -sivustolla näkyvissä ja jonka perusteella asiakas voi vertailla eri palveluntuottajien palvelun hintoja. Huomioitavaa on, että lapsille tuotettavissa palveluissa ei palveluntuottaja voi määrittää omavastuuosuutta, sillä palveluiden tulee olla alle 18-vuotiailla maksuttomia.

Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamiinsa hintoihin vuodeksi kerrallaan, ainoastaan hintojen alentaminen on mahdollista kesken vuotta. Hintoihin tulee sisältyä kaikki asiakkaalle koituvat kustannukset. Palvelusetelin omavastuuosuus ei kerrytä asiakkaan terveydenhuollon maksukattoa.

Mikäli palveluntuottajan palvelun hinta on alempi kuin palvelusetelin arvo, hyvinvointialue on velvollinen suorittamaan palveluntuottajalle enintään palveluntuottajan hinnan mukaisesti. Palveluseteliä käytettäessä asiakkaan omavastuu ei oikeuta kotitalousvähennykseen tuloverotuksessa.

31 Palvelusetelin ulkopuolelle jäävät toimenpiteet

Palvelusetelipalvelujen tuottaminen perustuu asiakkaan ja palveluntuottajan väliseen sopimukseen, jossa palvelusetelillä voidaan tuottaa vain siinä määriteltyjä toimenpiteitä. Jos palveluntuottaja sopii asiakkaan kanssa muista kuin palvelusetelissä määritellyistä toimenpiteistä tai palvelusta,

muodostuu asiakkaan ja palveluntuottajan välille erillinen sopimus. Tällöin palveluntuottaja vastaa yksin sen palvelun sisällöstä ja laadusta sekä pitää palvelun tuottamista varten keräämistään asiakastiedoista erillistä rekisteriä.

Palvelut, jotka eivät kuulu palvelusetelillä toteutettavaan kuntoutus- ja hoitosuunnitelmaan eivätkä suunnitelman muutostilanteisiin, ovat asiakkaan itsensä maksettavia palveluja.

32 Laskutus

Palvelusetelillä järjestettävä palvelu on arvonlisäverolain 130 a §:n mukaista verotonta terveyden- ja sairaanhoitopalvelun myyntiä ja tästä tulee näkyä maininta laskussa. Apuvälineissä on huomioitu arvonlisävero 25,5%.

Palveluseteli siirtyy laskutettavaksi, kun se on kirjattu toteutuneeksi palse.fi -portaaliin. Laskutus tapahtuu koontilaskuna kuukausittain jälkikäteen palvelusetelipäätösten mukaisesti. Palveluntuottaja laskuttaa Etelä-Savon hyvinvointialuetta omalla laskutusjärjestelmällään. Laskussa tulee olla palse.fi -portaalissa saatu viite ja loppusumma. Lasku ei saa sisältää laskutuslisää tai muita vastaavia kuluja.

Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaalta omavastuuosuuden sopimallaan tavalla. Jos asiakas jättää maksamatta palveluntuottajan laskuttaman osuuden, palveluntuottaja huolehtii itse maksuneuvotteluista ja mahdollisesta perinnästä sekä niistä aiheutuvista kuluista. Hyvinvointialue ei vastaa asiakkaan mahdollisesti maksamatta jääneistä omavastuuosuuksista.

Asiakkaan jättäessä tulematta käynnille, palveluntuottaja ei voi laskuttaa käyttämättä jääneestä hoitoajasta hyvinvointialuetta vaan mahdollisesta maksusta huolehtii asiakas.

Palveluntuottaja laskuttaa Etelä-Savon hyvinvointialuetta tehtyjen työtuntien perusteella sen hyväksymän hinnaston mukaisesti. Palveluntuottaja ilmoittaa tarjoamansa palvelun hinnat hyvinvointialueen määrittelemällä ja vertailukelpoisella tavalla. Hinnat ilmoitetaan palveluntuottajaksi hakeutumisvaiheessa sekä vuosittain erikseen ilmoitettuna ajankohtana palveluseteliportaalin kautta. Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamiinsa enimmäishintoihin kalenterivuoden ajaksi. Palvelujen hintoja ei voi kesken vuotta muuttaa. Hinnat ovat esillä palveluseteliportaalissa.

Laskutus tapahtuu palveluseteliportaalin käyttöohjeen mukaisesti palveluntuottajan omalla laskutusjärjestelmällä. Laskut tulee lähettää ensisijaisesti verkkolaskuina:

Verkkolaskuosoite/OVT tunnus: TE003732213158
Välittäjätunnus: 003701011385
Verkkolaskuoperaattori: TietoEVRY Oyj
Y-tunnus: 3221315-8

Jos toimittaja ei pysty toimittamaan laskua verkkolaskuna, lasku toimitetaan joko sähköpostilla ostolaskut@etelasavonha.fi tai osoitteella:

Etelä-Savon hyvinvointialue
Talouspalvelut
Porrassalmenkatu 35-37
50100 Mikkeli

Laskussa tulee olla viitetietona tilaajan nimi. Hyvinvointialue ei maksa erillistä toimisto-, varaus-, materiaali- tai laskutuslisää.

Laskusta tulee ilmetä seuraavat arvonlisäverolain määrittelemät, pakolliset laskumerkinnät:

- laskun antamispäivä
- laskun numero (juokseva tunniste)
- palveluntuottajan arvonlisäverotunniste (Y-tunnus)
- palveluntuottajan nimi ja osoite
- laskun saajan nimi ja osoite
- palveluseteliportaalin laskuviite
- verottomuuden peruste, esim. verottomat sosiaali- ja terveyspalvelut:
    - veroton AVL 130a §:n terveyden- ja sairaanhoitopalvelun myynti
    - veroton AVL 130a §:n sosiaalipalvelun myynti
    - veroton AVL 34 §:n terveyden- ja sairaanhoitopalvelun myynti
    - veroton AVL 37 §:n sosiaalipalvelun myynti
    - muutos- tai hyvityslaskussa viittaus aikaisempaan laskuun

Puutteelliset ja virheelliset laskut hyvinvointialue palauttaa takaisin palveluntuottajalle, mikä saattaa aiheuttaa maksujen viivästymistä. Matka-ajat asiakkaan luokse ja luota eivät sisälly terapiavastaanottoaikaan.

Vuoden vaihteessa kuluvan vuoden laskut tulee toimittaa erikseen ilmoitettavaan päivään mennessä. Puutteelliset ja virheelliset laskut Etelä-Savon hyvinvointialue palauttaa takaisin, mikä saattaa aiheuttaa maksujen viivästymistä.

Asiakkaalle jää maksettavaksi palveluntuottajan perimän maksun ja palvelusetelin erotus eli omavastuu. Palveluntuottaja toimii palvelujen varaamisen ja niiden raportoinnin sekä palautteiden ja reklamaatioiden käsittelyssä Etelä-Savon hyvinvointialueen vaatimalla tavalla.

33 Palvelun peruuntuminen ja poikkeustilanteet

Palvelun peruutukseksi ei katsota vähäisiä, asiakkaan ja palveluntuottajan yhdessä sopimia muutoksia palvelun toteuttamisessa. Palveluntuottaja tiedottaa asiakasta palvelun peruuntumisesta ja korvaavasta palvelusta heti, kun se on palveluntuottaja tiedossa.

Mikäli palvelu keskeytyy, palveluntuottajalla on oikeus laskuttaa siihen saakka toteutuneesta palvelusta tätä varten luodun palvelupaketin mukaisesti.

Palveluntuottajan on informoitava palveluseteliä käyttävää asiakasta käyttämättä jääneen palvelun maksusta ja käytännöistä, milloin ja miten käynnin peruutuksen voi tehdä maksutta.

34 Käyntitietojen, potilasasiakirjojen ja palautteen kirjaaminen ja siirto osapuolten välillä

Palvelusetelitoiminnassa muodostuvat asiakasasiakirjat ovat hyvinvointialueen viranomaisen asiakirjoja. Palveluntuottaja vastaa siitä, ettei palvelusetelillä tuotetun palvelun yhteydessä syntyneitä asiakastietoja käytetä palveluntuottajan omassa toiminnassa ja ettei tietoja sisällytetä palveluntuottajan omaan asiakasrekisteriin ilman asiakkaan nimenomaista suostumusta.

Hyvinvointialueen ja palveluntuottajan vastuulla on varmistua siitä, että asiakkaan palvelun järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirtyvät osapuolelta toiselle palveluprosessin eri vaiheissa. Jokaisen asiakkaan asiakirjat muodostavat hänen palvelunsa kannalta eheän kokonaisuuden, johon myöhemmin tulevat ratkaisut voidaan perustaa. Palvelun toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot siirtyvät asiakkaan mukana palveluntuottajalle.

Palveluntuottaja huolehtii ja vastaa siitä, että tämän palvelusetelin piiriin kuuluvien asiakirjojen säilyttämisessä, hävittämisessä ja arkistoinnissa noudatetaan voimassa olevia säädöksiä ja hyvinvointialueen antamia ohjeita.

Palvelun järjestämisen ja toteuttamisen kannalta olennaiset tiedot ja palaute on palvelusetelituottajan tallennettava ja siirrettävä hyvinvointialueen palse.fi -portaaliin, josta tiedot viedään hyvinvointialueen potilastietojärjestelmään. Nämä tulee toimittaa viimeistään kaksi (2) viikkoa palvelutapahtuman tai hoitokokonaisuuden päättymisestä. Näin toimimalla turvataan asiakkaan hoidon jatkuvuus. Palautteen tulee olla hyvinvointialueen käytettävissä ennen kuin palveluntuottajalle maksetaan korvaus tehdyistä toimenpiteistä.

Kaikista mahdollisista näiden tietojen siirrosta aiheutuvista kuluista vastaa palveluntuottaja. Etelä-Savon hyvinvointialue ei vastaa Kanta-yhteyksien kustannuksista.

Palveluntuottaja ei saa käyttää tilaajalle (hyvinvointialue) kuuluvaa asiakasta koskevaa tietoa tai asiakirjaa, ellei palveluntuottajalla ole lainsäädäntöön perustuvaa oikeutta tiedon käyttämiseen.

35 Matkakorvausten määräytyminen

Matkakorvausta voi laskuttaa asiakaskohtaisesti kotikäynniltä tai verkostotapaamiselta. Matkaan käytetty aika ei sisälly terapia-aikaan. Matkakustannukset korvataan erikseen päätöksen arvon lisäksi, kun edestakainen matka on vähintään 10 km ja korkeintaan 200 km. Korvauksen suuruus on verohallinnon määräämä verovapaan korvauksen enimmäismäärä.

Matkakorvaukset ja -reitti sekä käynnin ajankohta tulee kirjata asiakaskohtaisesti palse.fi-portaaliin. Palveluntuottaja kirjaa portaaliin käynnin kokonaismatkan kilometreinä, järjestelmä laskee matkakorvauksen automaattisesti.

36 Palaute

Palveluntuottaja laatii palvelun päättyessä palautteen, joka ohjautuu sähköisesti lähettävälle taholle palse.fi -portaalissa. Palautteen kirjoittaminen sisältyy palvelusetelin hintaan, mutta siihen ei käytetä terapia-aikaa.

Palsen järjestelmässä oleva palaute täydennetään siellä pyydettävien tietojen osalta.

37 Sääntökirjan voimassaolo ja muuttaminen

Tämä sääntökirja on voimassa toistaiseksi ja täydentää Etelä-Savon hyvinvointialueen yleistä sääntökirjaa palvelusetelin osalta.

38 Palveluntuottamiseen sovellettava lainsäädäntö

Palveluseteli on vaihtoehtoinen tapa järjestää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia palveluja. Tämän vuoksi asiakkaan asemaan vaikuttavat samat erityislainsäädännön säännökset kuin muillakin tavoin järjestetyssä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluissa.

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)
- Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Potilasvakuutuslaki (948/2019)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki eräistä EU-direktiiveissä säädetyistä lääkinnällisistä laitteista (629/2010)
- Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (720/2011)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (784/2021)
- Työturvallisuuslaki (738/2002)
- Tietosuojalaki (1050/2018)
- Kuluttajansuojalaki (38/1978)
- Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (1201/2020)

- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)
- Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994)
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista (298/2009)
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (679/2016)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yksityisistä sosiaalipalveluista 1053/2011

39 Palveluntuottajan toimitettavat liitteet

Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelusetelisääntökirjan yleisessä osassa määritellyt liitteet ja lisäksi todistukset tämän sääntökirjan palvelukohtaisesta pätevyysvaatimuksesta.

Liitteet

Liite 1 Terveyspalvelujen terapioiden, tutkimusten ja apuvälineiden palvelusetelihinnasto (hyväksytty Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus 23.11.2026 § 211)